

Casal d'Esquerra Estat Català

GRACIA - Març-Abril 1933

A propòsit d'una Conferència del Diputat Puig i Ferrer

En la conversa que, amb una competència mol poc comú, va sostindre en nostre Casal el diputat Sr. Puig i Ferrer, va fer certes suggerències molt dignes d'ésser subratllades.

En el que podríem dir-ne pròleg de la conferència, i referint-se a unes paraules de presentació del conferenciant per part del President de l'Entitat, Sr. Battestini, en les quals posà de relleu l'especial preparació del Sr. Puig i Ferrer per al tema escullit, "La cultura del poble", va aquest voler consignar que l'auditori estava ben preparat per aquesta classe de converses i que, essent així, ell no havia de fer cap mena d'esforç per a poder-se fer entendre.

Convenim en la preparació del públic que escoltava el tema escullit, però hem de fer ressaltar, en honor a la veritat, i sense que pretenguem afalagar el conferenciant, que l'autor de "La dama alegre" posseeix en grau excessiu les qualitats indispensables per a parlar al nostre poble — claretat i senzillesa —, condicions necessàries per fer agradable una conversa com la que ens ocupa.

En posar de manifest el desengany que el proletariat de tot el món havia sofert quan, després de molts anys de lluites per a fer prevaler les idees socialistes — de manera que aquestes, en algunes nacions, havin pres caràcter de doctrina — va esclatar la gran guerra, encenent novament la foguera de l'odi entre els homes i ofegant l'amor entre ells, va donar molta culpa als intel·lectuals a qui atribueix gran part dels mals que sofreix la societat. En això compartim completament l'opinió del conferenciant. Si en els anys que precediren a la guerra, els intel·lectuals d'arreu del món, enlloc d'entretindres, els uns, des dels diaris, revistes i llibres a excitar llurs conciutadans contra els de les altres nacions, que ells consideraven enemigues, i, els altres, posant a contribució el seu talent d'investigador per a la construcció d'aparells i artefactes per anular llurs contraris, fent de passada alguns, potser sense donar-se'n compte, el joc al capitalisme, haguessin uns i altres emprat llur talent i prestigi, cadascú dins la seva esfera, a posar de manifest als ulls del poble les conseqüències, sempre desastroses, que per a tots, vençuts i vencedors, porta una guerra, potser aquesta no hauria tingut lloc, i, cas de no haver-se pogut evitar, si la propaganda i actuació dels intel·lectuals contra la mateixa hagués estat persistent — inclús exposant-se a ésser tractats de traïdors a llurs respectius països —, tal volta la guerra hauria tingut menys durada i les conseqüències no haurien estat tan perniciosos per els països que hi prengueren part directa i per a tota la humanitat

que n'està passant les angoixes encara que no sigui més que indirectament.

I a això, a aquesta mena de desengany, atribueix Puig i Ferrer l'allunyament, i, àdhuc podríem dir-ne, mal mirament que el poble sent pels intel·lectuals.

I en molts dels casos, tal volta tingui raó i, per part nostra, ho atribuïm al fet de què molts intel·lectuals han acabat per fer política, però no política d'humanisme com moltes vegades han predicat. S'han recolzat en el poble per a pujar i — un cop enlairats — pocs han estat els que s'han recordat de l'alta missió que els havia estat confiada i molts, inclús, han abjurat de les seves conviccions, no defensant, des del lloc a que se'ls havia portat, les idees i aspiracions que abans d'encastellar-se havien promès defensar. Però això, desgraciadament, és un mal massa general, i del que s'ha contagiada bona part de la humanitat.

No pot oblidar-se que el poble, en general, és molt sensible, encara que no ho sembli, és senzill i bo i, pel mateix, no deu posar-se'l en el cas de que tingui que sofrir desenganys de les persones en qui ell havia depositat la seva confiança.

Va exposar el Sr. Puig i Ferrer el cas de famílies modestes en que els pares fan sacrificis per a poguer fer estudiar els seus fills i alguns d'aquests, quan han arribat a conquerir una bona situació, senten, a vegades, una espècie de tendència, inclús, a avergonyir-se de que els seus pares siguin de condició humil. N'hi ha d'altres que, portant en sí quelcom que els arrossega a voler ésser més que la generalitat dels seus companys de treball, prenen hores a les diversions i, dedicant-les a l'estudi, arriben a ésser homes de molta vàlua. D'aquests últims en tenim molts exemples a Catalunya.

Tampoc, segons el conferenciant, en aquesta classe d'intel·lectuals ha trobat el poble els seus vertaders conductors, millor dit, els seus interpretadors, essent moltes vegades aquests, diu, els que, un cop enlairats, tracten pitjor als treballadors. I, precisament, tals exemples són els que fan que el poble senti, sense que vulgui, una certa aversió als homes d'estudi.

Això, naturalment, el Sr. Puig i Ferrer, no ho admet com a cosa general, però sí ho creu un cas bastant freqüent. Per la nostra part, tenim que dir que el fet de què, quan una persona arriba a millorar de condició, no acostuma a recordar-se de la seva procedència modesta, és molt corrent en totes les esferes de la societat, però sí que volem consignar que el cas és menys freqüent entre